

Paul McCartney in Arnhem:

'OP NAAR EEN LANGE NACHT RICHTING PARIJS'

Paul McCartney deed met zijn Good Evening Europe-tour op 9 december het Arnhemse Gelredome aan. Niet meer dan 24 uur later was Parijs al aan de beurt en dus was het aanpoten geblazen voor het hele team achter de productie. Een gesprek met Martin Cramer (projectmanager Mojo) en Mark 'Springo' Spring (Production Manager Paul McCartney).

Het is dinsdag acht december, een dag voor Sir Paul McCartney het riant podium in het Gelredome zal betreden. Een show van dit formaat staat bij Mojo doorgaans al meer dan een half jaar van te voren op de kalender. Dit keer was dat geenszins het geval. "Pas een goede twee maanden geleden kregen we te horen dat het zou gaan gebeuren en natuurlijk is er dan minder tijd om je voor te bereiden", vertelt Martin Cramer, die vanuit Mojo als projectmanager is aangesteld. Uiteraard kwam daarna pas alle nodige informatie voor handen en

konden pas vrij laat beslissingen genomen worden. Cramer: "Het is te danken aan de goede samenwerking die voortkomt uit onze én hun expertise dat het toch allemaal zo soepel loopt." Ook bij het 'team-McCartney' is het niveau namelijk hoog, beaamt Cramer: "Het is één van de grotere shows ter wereld die op deze manier toert en er zit dan ook een enorm ervaren team op. Neem alleen al Mark Spring (in het wereldje beter bekend als Springo), die al jaren de producties voor McCartney doet, maar bijvoorbeeld ook George Michael gedaan

heeft. Hij neemt ook gewoon zijn eigen ploegje mensen mee. Op sleutelposities hebben wij en zij goede mensen gezet en die worden hier natuurlijk niet meer zenuwachtig van. Veel van de mensen in het team rond Springo waren er bij de vorige tour van McCartney ook al bij. Je komt elkaar dus weer tegen en als er dan herkenning is, wordt meteen het ijs ook weer gebroken. Ook dat helpt mee aan een prettige werkwijze."

Hectischer

Gezien de omvang van de productie is er vanuit Mojo een heel team op gezet, legt Cramer uit. "Zo hebben we Hayo den Boeft die zich helemaal bezighoudt met de technische productie. Hij heeft dus vooral heel veel contact met Springo over zaken als rigging, geluidssysteem en extra benodigheden en dergelijke. Ze wilden bijvoorbeeld wat

extra aankleding in de zaal en ze wilden aan de buitenkant wat skytracers hebben, dat regelt hij allemaal. Dan hebben we nog Thijs van Dalen, die zich bezighoudt met alles achter de schermen en met de kleedkamers en dergelijke, maar ook wel met de barriers en de buitenkant. Dat stuurt hij allemaal aan. Zo doen we de show dus eigenlijk met een team, samen met alles wat daar nog achter zit, zoals promo, ticketing en financiën." Cramer zelf is aanwezig als een overkoepelend orgaan voor de uitvoerende kant. Op die manier zorgt hij dat op locatie alles gesmeerd blijft lopen. De Europese tour van Paul McCartney omvat acht shows. Een behoorlijk klein aantal dus en dat maakt het bouwen vaak net wat hectischer, legt Cramer uit. "Als een show al twintig steden heeft aangedaan voor 'ie bij jou komt, dan merk je dat het al routine is geworden. Je ziet dat op elk niveau, ook bij shows die met drie of vier trailers naar de Heineken Music Hall komen. Als mensen de routine nog niet hebben dan duurt het gewoon langer en hoe groter de show, hoe langer het duurt voor er routine is. Met

breken geldt hetzelfde. Normaal is zo'n show in 2,5 uur wel weer weg, maar nu wordt aangegeven dat het wel vier uur gaat duren."

Prettige locatie

Erg complex is de productie overigens niet, weet Cramer: "Qua gewicht past alles hier makkelijk in het dak en we hebben geen ingewikkeld podium met allerlei rare liften en dergelijke. Afgelopen zondag hadden we Rammstein hier en dat was een stuk complexer. Vooraf zijn we daar ook al naar toe gegaan om te zien hoe het nou allemaal in elkaar zat. Bij deze show was dat niet nodig, omdat het op de tekeningen allemaal al duidelijk genoeg was. De vorige tour van McCartney zat wat dat betreft een stuk moeilijker in elkaar, met bewegende videoschermen en een gigantisch gewicht, dat te groot was voor het dak van het Gelredome." Op de vloer loopt alles ondertussen geolied. De samenwerking tussen Mojo, Gelredome en 'Team McCartney' is als vanouds. "Bij het Gelredome was het in de beginjaren soms even wennen", zegt

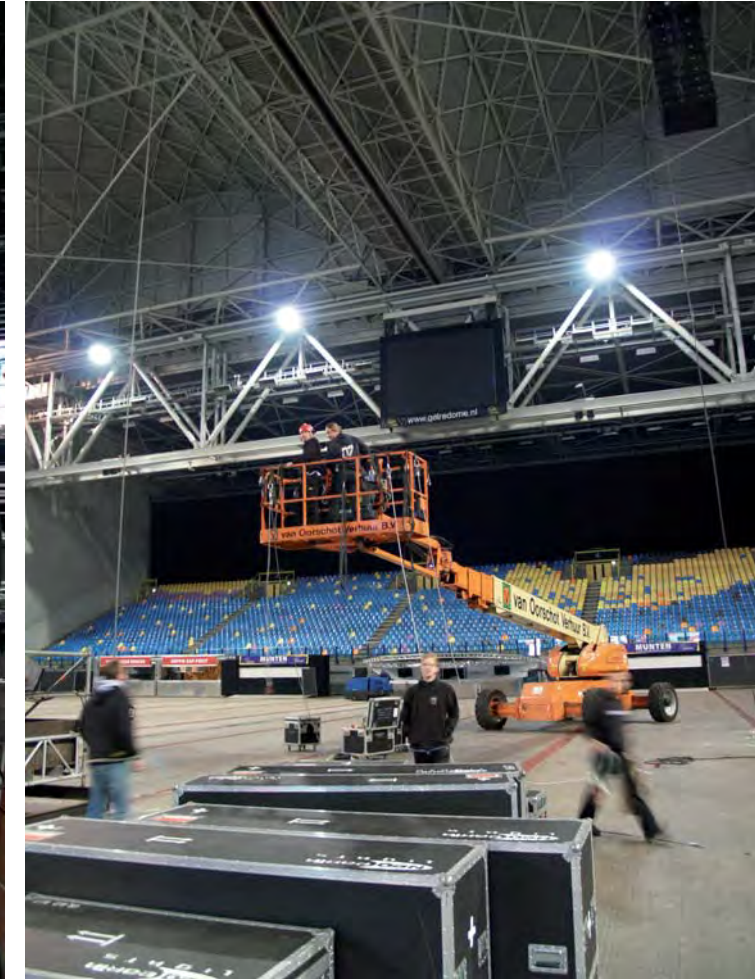
Cramer daarover. "Het is in de eerste plaats natuurlijk een voetbalstadion, maar door de jaren heen zijn er zo veel evenementen geweest dat je steeds beter van elkaar weet wat je nodig hebt. De mensen die zich hier met de evenementen bezighouden zitten er inmiddels ook al een aantal jaren, dus die zijn ook steeds beter gaan begrijpen wat wij willen. Andersom geldt natuurlijk precies hetzelfde." Het stadion is volgens Cramer dan ook een prettige locatie om te werken: "Het is anders dan bijvoorbeeld een HHM, waar we een keer of zestig per jaar komen. Hier gaan ze van een evenement naar voetbal en weer naar een andere evenement, maar de voorzieningen zijn goed. Je trucks kun je naar binnen rijden en vervolgens kun je meteen aan de gang."

Ontspannen

Martin Cramer en de zijnen werken ontspannen naar de showdag toe. "Dat kan mede omdat deze dag volledig wordt benut om de hele set te bouwen. Die is morgen klaar en dan heb je nog een

Fotografie: MJ KIM

hele dag om dingen te doen. Ook aan hun kant is het dan rustiger. Ze zijn dan met name nog rond het podium- en kleedkamergebied hun ding aan het doen en dat neemt bij ons wel wat druk weg. Zondag, bij Rammstein, was het bijvoorbeeld in één dag 'in en uit'. Dan komen ze 's ochtends binnen, is het met zijn allen een dag heel hard werken en dan moet het feestje nog beginnen. Dat kunnen we ook wel, maar dit vind ik op zich toch wel iets prettiger werken."

Logistiek

Ook Mark Spring (vanaf nu noemen ook wij hem voor het gemak maar even Springo) is in zijn element in de catacomben van het Gelredome. De operatie loopt gesmeerd en hij is zo door de wol geveerd dat 'ie van een show meer of minder niet meer wakker ligt. "Zo ingewikkeld is het ook allemaal niet", bagatelliseert hij. "Het is dan wel een grote show, maar we doen er maar acht in heel Europa. Logistiek gezien is het natuurlijk een behoorlijke volksverhuizing steeds, maar door het geringe aantal shows hebben we over het algemeen voldoende tijd om de hele handel steeds op

tijd ergens te krijgen. Probleem is dan alleen wel vaak dat je dan al wel ergens bent, maar dat je er nog niet meteen aan de gang kan omdat er een ander evenement aan de gang is." Ook in het Gelredome was dat dus weer het geval, aangezien daar op zondag Rammstein nog op de planken stond. "Daarom moesten we gisteren pre-riggen, zodat we vandaag volop konden gaan bouwen", legt Springo uit. Hij beaamt dat het moeilijk is om in een week of acht tijd zo'n grote productie weg te zetten: "Maar we kennen de mensen en hebben het natuurlijk vaak genoeg gedaan. Je kan wel zeggen dat we onze oude vrienden en oude leveranciers hebben opgebeld om samen de klus te klaren. De vorige tour van Paul McCartney heb ik ook gedaan en je ziet toch dat je uiteindelijk veel dezelfde partijen tegenkomt. Neem de mensen van Mojo bijvoorbeeld. Die zijn hartstikke goed, dus waarom zou je ergens anders naar toe gaan? Sommige stagehands ook.....het hart van de McCartney-crew van 2003 is intact gebleven en dat is prettig werken natuurlijk. In totaal bestaat die crew uit een man of tachtig, inclusief de vrachtwagenchauffeurs en dergelijke."

Herontworpen

De ploeg reist met zo'n 63 ton aan materiaal Europa door. Een hoeveelheid die Springo – natuurlijk samen met anderen – 'tourable' moest zien te krijgen. Het is, zoals Springo zegt, een 'old fashioned rock 'n roll stage', zonder al te veel poespas: "Alleen in 2005 hadden we een set met allerlei grappige dingetjes erin, zoals een piano die uit het dak naar beneden kwam. Maar goed, dat heb je dan dus al een keer gedaan en het idee was dat nu de muziek het echt moet gaan doen. Video en licht, verder is er nauwelijks iets." Eerder dit jaar vond in de Verenigde Staten al een concertreeks plaats. Springo: "We hebben gekeken naar die set en hebben 'm als het ware herontworpen voor de Europese tour. Hier in Nederland werken we overigens wel met een ander podium, dat afkomstig is van Stageco Holland. Het Stageco podium waar we mee touren is namelijk maar zes voet hoog, terwijl hier wat meer hoogte nodig is. Ik ben hier natuurlijk al eerder geweest en daarom wist ik dat het nodig was. De mensen achterin de zaal willen natuurlijk ook wat zien."

Fotografie: MJ KIM

Look and feel

Het mooie aan zijn vak vindt Springo nog altijd het eindresultaat. "Als je het met zijn allen voor elkaar hebt gekregen en de boel op tijd kan opleveren, dan is dat voor mij het allermooiste. Daarna is het de taak aan Paul McCartney om het af te maken." Diezelfde McCartney zit er volgens Springo bovenop wanneer het aankomt op de look and feel van zijn set. Overal is hij bij betrokken. "Neem het lichtontwerper", vertelt hij. "De lichtontwerper bedenkt het, legt het voor en vertelt daarbij over de gedachten die hij er bij heeft. Paul geeft vervolgens aan wat hij er van vindt, wat hij zou willen toevoegen en wat hij anders zou willen zien en daar gaat de lichtontwerper dan weer mee aan de slag. Vervolgens krijgt hij versie twee te zien en als het nodig is zal er ook nog een derde versie komen. Net zo lang tot iedereen tevreden is. Maar ook tijdens deze dagen is dat nog zo. Wanneer hij morgen naar de doorloop komt, dan wordt er bijvoorbeeld nog gepraat over de videocontent. Soms wil hij nog dingen veranderen en updaten, daar is hij voortdurend mee bezig. Morgenmiddag komt hij hier binnen en dan wil hij met band en crew de hele show doorlopen, zowel technisch als muzikaal. Even wat dingen doorlopen, even kijken hoe alles er uit ziet en of er dingen veranderd moeten worden. Hij bekijkt alles en weet precies wat er gebeurt."

Van voor af aan

Springo kijkt nog altijd uit naar elke show: "Absoluut! Je begint eraan en dan wil je ook zien dat het eindigt. Je wilt het dan weer afbreken en het nog een keer gaan doen. Althans, zo zit het bij mij in elkaar. Het is onze taak om te zorgen dat het elke keer weer komt te staan en dat het allemaal goed loopt. Je hebt de lichtmensen, de geluidsmensen... zij leveren prachtig werk en wij geven ze de tools en de tijd om dat te realiseren. Met zijn allen zorg je ervoor dat Paul straks het podium op kan gaan om te knallen. Je faciliteert als het ware al die mensen en als dat allemaal goed loopt, dan geeft dat mij nog altijd veel voldoening." De dag van spreken is bijna ten einde. Nog een paar uur en het zit er op. Springo: "Morgenochtend komt de backline erin en worden de puntjes op de 'i' gezet. Rond het middaguur komt Paul binnen, lopen we alles nog even door en daarna is het showtime. Op naar een lange avond richting Parijs. Na de show duurt het hier namelijk nog een uur of vier om de boel af te breken. Voor half drie 's nachts zijn we hier de deur niet uit. Dan rijden we in een uur of zes naar Parijs, waar het pre-riggen al gedaan is als wij aankomen, en dan beginnen we weer gewoon van voor af aan."